

Untitled

AUTHOR/KEY FIGURE

Vilhelm Bjerke-Petersen

FACTS

Document type:

Note

Language:

Dansk

General comment:

Der er tale om en dansksproget trykt artikel om Halmstadgruppen og en kuvert adresseret til Egon Östlund.

Sender's location:

Birkerød

Sender info (seal, address, etc.):

Kuerten poststempet: Birkerød

Archive:

Egon Östlunds arkiv.

Universitetsbiblioteket, Lunds

universitet.

TRANSCRIPTION

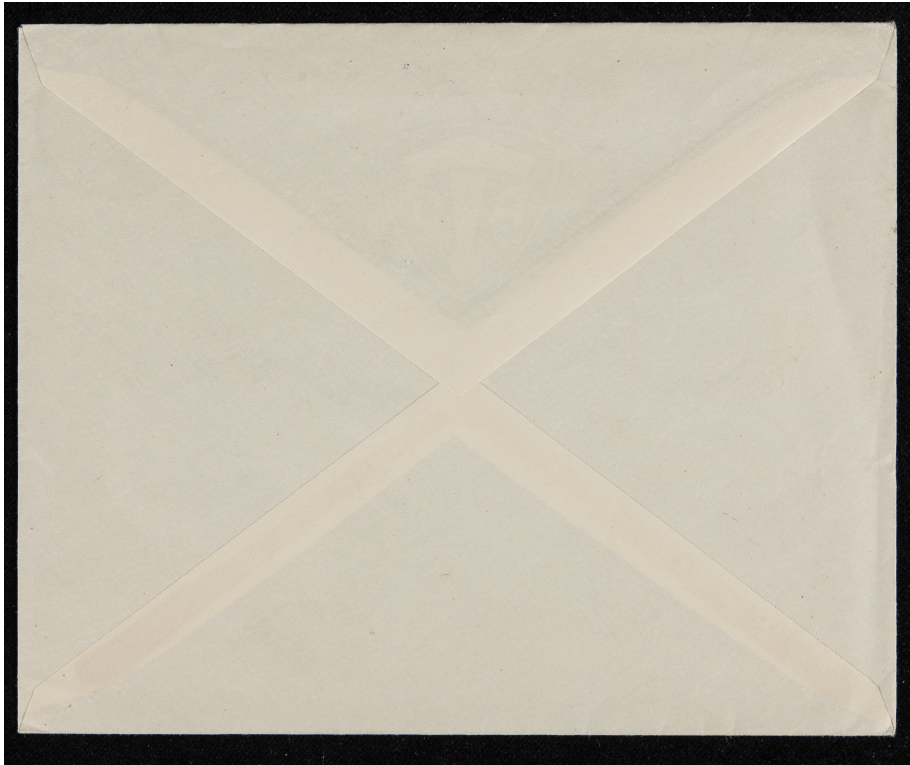
Den ledsagende kuvert recto:

[Med Vilhelm Bjerke-Petersens håndskrift:] Hr. Maskiningeniör Egon Östlund.

Halmstad [understreget]

Sverige.

Tryksag. [understreget]

Hr. Maskiningeniør

Egon Östlund.

Halvstad

Tryksag.

Sværtige.

Begyndelsen, i alle sine Udviklings-
Stadier, fra formøstretet Kubisme gennem
somme abstrakte Konstruktioner til psy-
koanalytisk Surrealisme, visuet Neo-
plasticisme o. s. v. Om man vil finde
et eksempel på et af de mange, der har
i Sverige tilkommet Kunst, man kan
gaa til August Strindberg og Pär Lager-
qvist. I Slægt med saadanne Gen-
ner har Halmstedtsgruppe Medlemmer
som Gunnar Ekström og Sven-
Erik Mattsson, den spekulative Peter
Strömlehn har ingen Forbilleder med
Strindberg og Lagerqvist. Den blev
hans Strindberg erstattet med Begrebdræ-
dhøj og Formløshøj — og blivde af La-
gerqvist erstattet med en anden, en
(den gamle Slægt), Pär Lagerqvist
et moderne, gamle Eksempel paa
visuel Kunstestetik, som visuel Gen-
Motivet kompliceret, men ikke de
mindre geniale dragservative Livsvisen
og den gamle, gamle, gamle, gamle
Stenen Mørner, der er Medlem af
Halmstedtsgruppe, har paasagt — blot
i „Et Drømmeplad“ skabt et typisk su-
perrealistisk Kunstværk, et Mønsterværk
som viser, hvad Surrealisme har været
og kan være. Det er et af de største
ste og mest logiske Tænkere.

[illegible]

— en unik, abstrakt Figur? Men Kongen kunde ikke indse, at den Figur, man netop betragtede, var en smuk ... »Ja, det synes nu jeg!« svarede kongen. »Hvad Kongen bemærkede, var, han saa en der jo kaldes — for Hr. Ostlund!«

Denne Læstning saa Problemet var lige som Abstrakt som den abstrakte Figur ... Har man ikke i hin Episode et Eksempel paa den Kunstindsigt, hvis ekstreme Modstrømning er den totalitære Kunst, som i sig selv er en totalitet? Kunst skal betyde en værdi, en samling med, at den deligenstræbte værdi, kunsten ikke må betyde og være? Tænk, om hele Verden paa en Gang blev udsækkende konkret!

Jeg havde paa Ungdomstiden i Halmsted en Samtale med Ingeniør Ostlund om Kunstens og Kunstnerens Problemer. Han fortalte mig efter Omgivelserne, han var færdig med at gøre mig bekendt, han fortalte mig om adskilligt, men jeg fik allerede da det Indtryk af den ultra-modernistiske Kunsts Kæmpeabst i Færd med at gøre sig selv til en totalitet, markante i Surrealismen, i hvilken man dog vistnok ikke for endeligt skal fæste sig ved de mange værdsløse psykiske

teknik (mekaniske) Opretstøt. Celler
kunne flynmæssigt, så Vor Tid er udpræg-
et konstruktiv, og det er derfor ikke
så underligt, at det Tætte Træk igen
kommer. Der er i al fald en indelmen-
lig og i Opfindelsen, Måtheden
Billedet og Flyvemaskinernes Tidssider
faar en Kunstens Censurpung, men i In-
terntet modtager den Virkelighed, der
skal formidles. Og heri kommer saa Op-
førelsen, som er en af de mest
Forsøget paa at finde en Mening med
det hele, en Mening med Tilværelsen,
vor Sagen efter Opbæret, efter det, der
ligger bagved — det underbevidste —
efter det kommende o. s. v.

Man kan kalde dette en social Meta-
fysik. Og der findes paa Jøstentien
en af de mest interessante og ind-
lemplede, vaar en poetisk Struktur af
abstraheret Form for et socialt Meta-
f. Eks. Erik Olesen: "Aftandsskæp",
en smuk, konstruktiv Komposition af
Arbejde og Færdig. Og husker ogsaa
en af de mest interessante og ind-
strebte, hvori Forensen Rynde indgaa
med et Kontroverser i sig selv ind-
holdet.

Gruppens Præsentation som Naald
var altssaa eksperimentel, problematis-

skrevet af I. Strind om a. s. v. — men alligevel ikke i stykket med Oulunds Proklam-Deklamation, naar han spørger, om ikke et Vandfald med en Krustation og en Kasse med Prædikerens Ord, der er smukt med Elektricitetsledninger, Farver, brænde, smøret, glade Gader, store Huse ... Men varseled ikke i denne Proklamering af skabende Fantasi, af konkret Virkelighed? Funktionalismen?

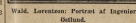
Funktionalismen blev ikke mindst i Sverige et Stridens Ord. Men dens egentlige Princip blev sejende Virkelighed. På samme Maade har også Håndværksgremmen formået at føre sit Standpunkt til Sejr. Den viser os — som sin udførelser og dog kategoriske Formgivning, oven i Købet af syntetiske og konstruktive og Prædikerens Ord, om Huse og Form, som er af moderne Kunst og Indre Stræben, nu er praktisk talt gennemført, og af Kunsten Virkelighedsbæst på ny kan på nærmest Indhold.

Menneket kan ikke leve uden Fantasi! — men det kan heller ikke i Længden leve af en konkret Grundlag for Fantasi!

Oscar Holberg.

Af Oscar Hedberg

Det gik ogsaa ganske godt, indtil
det gik galt — i Stockholm, 1 April
1935, da totalitære Enskretnings-Væbne

CHURCH OF THE HOLY TRINITY